

Abje's voorkomen. Het zijn elkaar mateloos-aanvullende Dioscuren, en wee dengene, die tegen een van hen beiden partij kiest. Hij ontmoet ook in den ander een verbeterden vijand.

Overigens, om tot het grof materiële terug te keren, het portret van René werd analytisch opgebouwd door den beeldhouwer, en is wellicht daarom „gunstiger” (ik zeg niet beter of mooier) uitgevallen, dan dat van Abje, dat meteen in zijn totaliteit moest worden geconcipieerd. In gevallen als dit, biedt brons ongetwijfeld allerlei voordelen boven steen; ook al, omdat het in zijn smeltbaarheid toegeeflijker, gewilliger, „plastischer” schijnt. En daarbij dan op het accidentele meer nadruk kan vallen dan bij steen ooit het geval zou kunnen zijn.

7. *Vreneli*

Al ben ik mij ook nog zo wel bewust van het subjectieve van mijn vertedering bij Vreneli, ik kan niet nalaten het te aanvaarden als een onderdeel van mijn æsthetische aandoening, want tenslotte convergeren al zulke emoties in één en dezelfde persoonlijkheid, zoals zij ook gewekt werden door één en hetzelfde voorwerp. Vreneli's kopje is voor mij de som van alle aandoenlijkheid die het meisjeskind als idee bij mij vermag op te wekken, en ik ben blij dat het van steen is en in de besnoeidheid van de hals nadrukkelijk losgemaakt van alle verdere lichamelijkheid. Op die wijze heeft het aandoenlijke voor mij zich bevrijd van het al te lijfelijke, waarbij schaamte en schuldgevoelens, verdrongen instincten en ergerlijke resultaten van opvoeding of omgeving mij parten zouden kunnen spelen. Nu mag ik Vreneli tenminste met een volkomen gerust hart liefhebben en al de charme van haar waarlijk niet uitsluitend geestelijke persoonlijkheid vrijelijk ondergaan. Ik weet ook geen betere formulering dan het woord „vertedering”, maar het omvat zeer veel. Allereerst de weke, warme sensualiteit die door het korenblauwe woordje „Anmut” gewekt wordt: de blonde, noordelijke, zacht-besneeuwde aanminningheid, die geur is van prille klaverweiden en van jonge hop, de stoffigheid van volle graanzolders en van nog niet gans ontloken herfstasters, het fluweelzachte van lisdodden en van jonge honden, de doffe klaarte van een boerenwetering en de vriendelijke reserve van een ommuurde bloemenhof. Kortom, alles wat zich voor mij met de liefelijke zijde van het begrip „Noord-Europa” verbindt, wat daarvan de „Inbegriff” uitmaakt. (En het is wel opmerkelijk, dat „Inbegriff” en „Anmut” zulke specifiek-Germaanse woorden zijn, veel inniger en aanlokkelijker, zij het vager, dan het Latijnse „essentie” en „charme”).

Dit is om, onderdeel na onderdeel, in het traag-melancholieke tempo van onze bewolkte landen te genieten. En waarlijk, ik weet al bij voorbaat, dat ik daarbij niets te kort kom.